

DEFENSIE
Algemene Directie Material Resources
Divisie CIS & Infra

OIL GAS CHEMICALS PIPE (BUITEN DIENST GESTELDE PIPELINE DEFENSIE)

Hierbij melden wij dat de zone van de geplande werken doorkruist wordt door een buiten dienst gestelde militaire pijpleiding.

Dit wordt u meegedeeld als aanwijzing en zonder waarborg van nauwkeurigheid. Wegenis- of bouwwerken, uitgevoerd na het opmaken van onze plannen, kunnen er de oorzaak van zijn dat sommige aanduidingen NIET meer overeenstemmen met de werkelijkheid.

Deze pijpleiding is niet meer in gebruik maar kan nog steeds residu bevatten. Bij werken rond deze PL dienen dan ook de nodige voorzorgsmaatregelen genomen te worden. U dient met uiterste voorzichtigheid te handelen, vooraf dienen de nodige peilingen te gebeuren met de spade. Mechanische graaftuigen moeten in de nabijheid van militaire kabels en/of leidingen geweerd worden.

Bijgevoegde plannen van de militaire installaties moeten als strikt vertrouwelijk worden behandeld en mogen NIET aan onbevoegden meegedeeld worden (Strafwetboek Art 120 ter).

In diverse gevallen (bijvoorbeeld graafwerken, boringen, nieuwbouw, wegeniswerken, verkavelingen, ...) is het aangewezen de buiten dienst gestelde pijpleiding te snijden en/of te verwijderen. Dit gebeurt steeds op kosten van de aanvrager en er moeten specifieke richtlijnen in acht worden genomen. Deze richtlijnen zijn terug te vinden op de actiesteekkaart "snijden buiten dienst gestelde pipeline". Deze actiesteekkaart is onderaan bijgevoegd.

Bovendien moet u 15 werkdagen voor de aanvang van de werken contact opnemen met:

Belgian Pipeline Organisation (BPO)
Kwartier Tarweschoof
Parkstraat 36
3000 LEUVEN
Tel: 016/248.643
Mail: Pipeline.inspection@bpo-nato.be

Defensie verzet zich niet tegen de gevraagde werkzaamheden, maar wil er wel op wijzen dat zowel de ondergrondse als de eventueel aanwezige bovengrondse inneming eigendom blijft van Defensie en dat de gevestigde en wettelijke erfdienstbaarheden, met betrekking tot deze (al dan niet meer aanwezige) installaties, blijven gelden. Zij zijn immers verworven en gevestigd voor Defensie bij notariële akte. Om deze zakelijke rechten ongedaan te maken, kan u contact opnemen met:

MRC&I
Sectie Infrastructuur – Ondersectie Domeinen
Kwartier Koningin Elisabeth, blok 5
Eversestraat 1
1140 BRUSSEL
Mail: MRCI-INF-DM-GIS@mil.be

Ook dient u het resultaat van de opmeting van het verwijderde stuk pijpleiding (zie actiesteekkaart hieronder Par 5) aan deze dienst binnen Defensie over te maken.

Verwijderen van een buiten dienst gestelde pijpleiding

In diverse gevallen (bijvoorbeeld graafwerken, boringen, nieuwbouw, wegeniswerken, verkavelingen ...) is het aangewezen de buiten dienst gestelde pijpleiding te verwijderen. De verwijdering gebeurt steeds op kosten van de aanvrager, waarbij volgende richtlijnen dienen gerespecteerd te worden.

1. Aanvraag

De werken dienen **minstens 15 dagen voor aanvang** aangevraagd te worden via het meldingsportaal voor werken in de nabijheid van ondergrondse leidingen.

Deze aanvragen kunnen aldus ingediend worden via www.klim-cicc.be (Wallonië) en <https://klip.vlaanderen.be> (Vlaanderen).

2. Lokalisatie

a. De bevoegde dienst (ontvanger van de meldingsaanvraag) zal vóór het vrijgraven van de ondergrondse leiding deze leiding laten afpalen en de lengtes van de te verwijderen pijpleidingstukken determineren.

Een afgevaardigde van Defensie komt gratis ter plaatse om de indicatieve ligging van de leiding aan te duiden.

b. De exacte plaatsen waar de buis dient gesneden te worden, worden bepaald in gemeenschappelijk akkoord tussen de aanvrager die de leiding wil laten verwijderen, de aannemer (uitvoerder van de snijding) en de afgevaardigde van Defensie.

3. Voorzorgsmaatregelen

De pijpleidingen bevatten voorheen koolwaterstof producten (voornaamste verpompte product kerosine) en werden door middel van stikstof geledigd, gereinigd en ontgast. Desondanks kunnen residu's van zowel kerosine als stikstof nog in beperkte mate en onder zeer specifieke omstandigheden voorkomen. Alle noodzakelijke veiligheidsmaatregelen voor de omgeving en de werken dienen aldus genomen:

- de omgeving van de werfzone dient afgezet te worden
- elk risico op brand dient vermeden te worden: niet roken in de onmiddellijke nabijheid, geen vuurhaard, geen GSM gebruiken, alleen vonkvrije toestellen in de onmiddellijke omgeving, ...
- de plaats waar de leiding dient te worden gesneden zal voldoende vrijgegraven worden zodat op een veilige manier kan worden gewerkt
- de nodige PBM's dienen gebruikt te worden

4. Technische werkmethode snijden van de leiding

- a. Op de plaats waar de leiding gesneden zal worden, dient door de aannemer **voorafgaand een proefgat (minimum 20mm)** in het te verwijderen leidingstuk geboord te worden, zodat door de afgevaardigde van Defensie met behulp van een accuraat gasdetectietoestel kan vastgesteld worden dat de leiding werkelijk leeg en ontgast is en dat de concentratie van zuurstof (minimaal 19 %), kws (koolwaterstof) (maximaal 0,7 volume %) en de IEL-waarde (lower explosion level) kan gemeten worden. Het hiervoor gebruikte meettoestel is geschikt voor het meten in een stikstofgasrijke omgeving en dient over een geldig ijkingsattest te beschikken. Bij het boren mag de temperatuur van de leiding niet hoger stijgen dan 30°C (het vlammpunt van kerosine bedraagt 38°C).
- b. De leiding mag **UITSLUITEND koud gesneden worden** door middel van een buissnijsysteem met snijwielen dat ofwel manueel ofwel pneumatisch aangedreven wordt.
De aannemer dient er rekening mee te houden dat bij het snijden van de leiding de vrije ruimte rondom beperkt kan zijn. Indien nodig, dient hij hiervoor aangepaste snijsystemen te gebruiken (bijvoorbeeld snijtoestel met verstelbare wringarm).
- c. De pijpleidinguiteinden die in de grond blijven zitten, dienen terug volledig afgesloten te worden. Dit kan door bvb het volledig opspuiten met PUR, het lassen van een afsluitplaat of het plaatsen van een afsluitstop. Alvorens de sleuf terug kan aangevuld worden, moet de afgevaardigde van Defensie hiervoor zijn akkoord geven.

5. Opmeten van het verwijderde pijpleidingstuk

Iedere locatie waar de leiding gesneden wordt, zal door de afgevaardigde van Defensie ingemeten worden, teneinde de liggingsgegevens van de verwijderde pijpleidingstukken binnen Defensie te kunnen archiveren.

Na het verwijderen van een pijpleidingstuk en voor het aanvullen van de sleuf dienen **de twee resterende uiteinden van de leiding te worden opgemeten in gps-coördinaten**.

6. Eigendom uitgebroken materialen

Het te verwijderen pijpleidingstuk wordt eigendom van de eigenaar van het terrein waarop het pijpleidingstuk wordt verwijderd.

7. Uitvoering van de werken

Voor deze activiteit van verwijdering kan er, indien gewenst, beroep worden gedaan op een door Defensie 'erkende' aannemer. De lijst hiervan bevindt zich in bijlage. De kosten voor verwijdering blijven evenwel te allen tijde voor de aanvrager.

8. Aansprakelijkheid

Ingevolge de verwijdering van de buiten dienst gestelde pijpleiding kan geen enkele aansprakelijkheid ten laste van Defensie gelegd worden, evenmin enige schadevergoeding of terugvordering van kosten geëist worden.

9. Contactgegevens

Voor bijkomende inlichtingen kunnen de volgende diensten binnen Defensie gecontacteerd worden:

BPO Safety Department: Tel: 016 / 24 86 42 of 016 / 24 86 43
Email: pipeline.inspection@bpo-nato.be
Adres: Parkstraat 36
3600 LEUVEN

Sectie Pipeline Infrastructure: Tel: 016 248 634
Email: rudiger.desmet@bpo-nato.be
Adres: Kwartier Tarwescoof
Parkstraat 36
3000 Leuven

Bijlagen: Lijst door Defensie erkende aannemers (informatief)

NAVO-PIJPLEIDINGEN**LIJST VAN ERKENDE AANNEMERS**

(Update: Apr 2023)

(lijst opgesteld in willekeurige volgorde)

<p>SPIE BELGIUM NV/SA Tweestationsstraat 150 1070 BRUSSEL Tel 02 / 729 61 11 Fax 02 / 729 61 61 info.be@spie.com</p>	<p>CANALCO NV 't Vlot 1 2280 GROBBENDONK Tel 03 / 466 01 60 Fax 03 / 466 01 70 info@canalco.be</p>
<p>EQUANS Kontichsesteenweg 25 2630 AARTSELAAR Tel 0478 / 51 07 36 Fax 03 / 871 18 92 rudy.huybrechts@engie.com</p>	<p>APK Wegenbouw NV Winkelomseheide 217A 2440 Geel Tel : 014/85.29.49 Gsm : 0497/47.94.31 fons.mertens@apk.be</p>
<p>ARGEA Guido Gezellestraat 125 1654 HUIZINGEN Tel 02 / 345 99 09 Fax 02 / 340 08 40 argeainfo@argea.be</p>	<p>HYDROGAZ SA Rue de l'Informatique 3 4460 GRACE-HOLLOGNE Tel 04 / 247 60 60 Fax 04 / 247 60 69 info@hydrogaz.be</p>
<p>CORTVRIENDT BVBA Felix d'Hoopstraat 171 8700 TIELT Tel 051 / 40 22 59 Fax 051 / 40 22 28 sandra.vanmalderen@telenet.be</p>	<p>DENYS NV/SA Industrieweg 124 9032 WONDELGEM (GENT) Tel 09 / 254 01 11 Fax 09 / 226 77 71 info@denys.com</p>
<p>VISSER & SMIT HANAB NV Vosselareststraat 73 9850 LANDEGEM Tel 09 / 371 71 71 Fax 09 / 371 71 80 aquavia@vshanab.be</p>	<p>PERSYN NV Blokellestraat 113 A 8550 ZWEVEGEM Tel 056 / 75 65 01 Fax 056 / 75 67 23 info@persyn.be</p>
<p>GRAVO NV Ruiterschool 14 2930 Brasschaat Tel 03 / 651 39 51 info@gravo.be</p>	<p>ETWAL ZI-zone C- Rue G.Stephenson 20 7180 Seneffe Tel 064 / 31 16 22 info@etwal-infra.eu</p>